

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)
της 16ης Ιουλίου 1998^{*}

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-202/96 και T-204/96,

Andrea von Löwis και Marta Alvarez-Cotera, διερχόμενοι συνεδριών, κάτοικοι Γενεύης (Ελβετία), εκπροσωπούμενες από τον Gerard van der Wal, δικηγόρο Βρυξελλών παρά τω Hoge Raad der Nederlanden, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Aloyse May, 31, Grand-rue,

ενάγουσες,

της δεύτερης εξ αυτών υποστηριζομένης από την

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον Ernst Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, Βόννη (Γερμανία),

παρεμβαίνουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Peter Oliver, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

εναγομένης,

^{*} Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως αντικείμενο την επιστροφή του κοινοτικού φόρου που παρακρατείται, από την 1η Ιανουαρίου 1989, από την αμοιβή των εναγουσών,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τη V. Tiili, Πρόεδρο, και τους C. P. Briët, K. Lenaerts, A. Potocki και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Μαΐου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο των διαφορών

- 1 Σύμφωνα με το άρθρο 13 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 8ης Απριλίου 1965 (στο εξής: πρωτόκολλο):

«Επί των αποδοχών, μισθών και λοιπών αμοιβών που καταβάλλουν οι Κοινοί-τητες στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό τους επιβάλλεται φόρος υπέρ των Κοινοτήτων σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που καθορίζονται από το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής.

Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό απαλλάσσονται από την επιβολή εσωτερικών φόρων επί των αποδοχών, μισθών και λοιπών αμοιβών που καταβάλλονται από τις Κοινότητες.»

- 2 Από το 1970 η Επιτροπή έχει συνάψει με την Association internationale des interprètes de conférence (διεθνή ένωση διερμηνέων συνεδρίων, στο εξής: ΑΙΙC) πενταετείς συμβάσεις-πλαίσια (στο εξής: συμβάσεις-πλαίσια) με τις οποίες καθορίζονται οι όροι εργασίας και το οικονομικό καθεστώς των ανεξαρτήτων διερμηνέων συνεδρίων που προσλαμβάνονται για τις ανάγκες των κοινοτικών οργάνων.
- 3 Δυνάμει του άρθρου τους 1, πρώτο εδάφιο, οι συμβάσεις-πλαίσια «εφαρμόζονται, ασχέτως τύπου εργασίας, επί των ανεξαρτήτων διερμηνέων συνεδρίων που προσλαμβάνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στη ρύθμιση σχετικά με τους διερμηνείς συνεδρίων, η οποία εφαρμόζεται από το όργανο στο οποίο αυτοί παρέχουν τις υπηρεσίες τους.»
- 4 Στο προοίμιο της σύμβασης-πλαίσιο που συνάφθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 1988 (στο εξής: σύμβαση-πλαίσιο του 1988) οι συμβαλλόμενοι επισήμαναν ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβάλλει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 78 του Καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του Λοιπού Προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΛΠ), στους προσλαμβανόμενους για λογαριασμό τους ανεξάρτητους διερμηνείς την καταβολή κοινοτικού φόρου. Κατά συνέπεια, οι υπογράψαντες τη σύμβαση-πλαίσιο του 1988 έκριναν ευκαίω, «σε αναφορά μόνο προς τις φορολογικές διατάξεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 78 του ΚΛΠ, να διασφαλίσουν την ισότητα μεταχειρίσεως, στον φορολογικό τομέα, μεταξύ όλων των ανεξαρτήτων διερμηνέων».

- 5 Επομένως, στο άρθρο 8 της συμβάσεως-πλαisiού του 1988, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1989, ορίστηκε:

«Οι προσλαμβανόμενοι από την Επιτροπή για λογαριασμό όλων των οργάνων της Κοινότητας ανεξάρτητοι διεργμηνείς υπόκεινται στον υπέρ των Κοινοτήτων φόρο που έχει θεσπιστεί με το άρθρο 13 του [πρωτοκόλλου].

Δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του προηγουμένου εδαφίου, πλην παρεκκλίσεως επιτρεπομένης από το οικείο όργανο, οι μη υπήκοοι κράτους μέλους της Κοινότητας.»

- 6 Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη περίπτωση των ανεξαρτήτων διεργμηνέων που κατοικούν σε τρίτο κράτος, προστέθηκε στο άρθρο 8 της συμβάσεως-πλαisiού που συνάφθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου 1994, για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 1994 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1998 (στο εξής: σύμβαση-πλαίσιο του 1994), ένα τρίτο εδάφιο το οποίο έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση φορολογήσεως, εντός τρίτης χώρας, της καταβαλλομένης από την Επιτροπή αμοιβής και κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, επιστρέφεται στον ανεξάρτητο διεργμηνέα, κατόπιν υποβολής δικαιολογητικών και μέχρι το ύψος του ποσού που αντιστοιχεί στον εθνικό φόρο, το ποσό του προεπισπραχθέντος κοινοτικού φόρου.»

- 7 Σχετικά με τη διευθέτηση των ατομικών διαφορών, το άρθρο 23 αυτών των συμβάσεων-πλαisiών ορίζει ότι, σε περίπτωση που η διαφορά δεν κατέστη δυνατό να ρυθμιστεί στο πλαίσιο της προ της ασκήσεως ένδικης προσφυγής διαδικασίας του άρθρου 22, ο ανεξάρτητος διεργμηνέας μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο, το οποίο είναι, βάσει των συμβάσεων προσλήψεως, αρμόδιο κατ' εφαρμογήν των άρθρων 42 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, 181 της Συνθήκης ΕΚ και 153 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

- 8 Το άρθρο 23, δεύτερο εδάφιο, ορίζει ότι επί των συμβατικών σχέσεων μεταξύ του ανεξάρτητου διερμηνέα και του οργάνου εφαρμόζεται, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της συμβάσεως-πλαίσου και των παραρτημάτων της καθώς και αυτών των ατομικών συμβάσεων προσλήψεως, το βελγικό δίκαιο.
- 9 Στην πράξη, οι ανεξάρτητοι διερμηνείς συνεδρίων προσλαμβάνονται, με σύντομη διαδικασία, τηλεφωνικώς ή διά τηλεομοιοτυπίας, για διάστημα που συνήθως περιορίζεται σε λίγες ημέρες. Στη συνέχεια, η σύμβαση επισημοποιείται με γραπτή επιβεβαίωση που υπογράφεται από τους δύο συμβαλλομένους.
- 10 Αυτή η επιβεβαίωση διευκρινίζει ότι η πρόσληψη διέπεται, αφενός, από τη σχετική με τους ανεξάρτητους διερμηνείς συνεδρίων ρύθμιση που έχει θεσπιστεί από το όργανο στο οποίο ο ενδιαφερόμενος παρέχει τις υπηρεσίες του και, αφετέρου, από την ισχύουσα σύμβαση-πλαίσιο. Η επιβεβαίωση παραπέμπει επίσης στην παρέχουσα αρμοδιότητα στο Δικαστήριο ρήτρα του άρθρου 23 αυτής της συμβάσεως-πλαίσου.

Το ιστορικό των διαφορών

- 11 Η von Löwis είναι Γερμανίδα ενώ η Alvarez-Cotera είναι Ισπανο-ελβετίδα. Κατοικούν στην Ελβετία από το 1964 και 1970 αντιστοίχως. Αμφότερες εργάζονται ως ανεξάρτητοι διερμηνείς για λογαριασμό των οργάνων της Κοινότητας, η μεν von Löwis από το 1973, για 125 έως 135 ημέρες ετησίως, η δε Alvarez-Cotera από τον Μάρτιο του 1986, για 40 έως 50 περίπου ημέρες ετησίως.
- 12 Δεδομένου ότι η Επιτροπή παρακρατεί, από την 1η Ιανουαρίου 1989, τον κοινοτικό φόρο επί των αμοιβών των ανεξαρτήτων διερμηνέων, οι ενάγουσες είναι δυνατό να υποστούν διπλή επιβάρυνση στην αμοιβή αυτή λόγω της δυνατότητας υπαγωγής τους στον ελβετικό φόρο εισοδήματος.

- 13 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 22 της συμβάσεως-πλαisiού του 1994, οι Alvarez-Cotera και von Löwis ζήτησαν από την Επιτροπή, αντιστοίχως στις 23 Απριλίου 1996 και στις 8 Ιουλίου 1996, την επιστροφή του κοινοτικού φόρου που έχουν καταβάλει από το 1989.
- 14 Κατόπιν της αρνητικής απαντήσεως του διευθυντή της διευθύνσεως «Συνεδριάσεις» της κοινής υπηρεσίας «Διερμηνεία-συνεδριάσεις», οι ενάγουσες υπέβαλαν όμοιες αιτήσεις στους αρμόδιους γενικούς διευθυντές.
- 15 Οι αιτήσεις αυτές απορρίφθηκαν, με αποφάσεις της 25ης Σεπτεμβρίου και της 21ης Οκτωβρίου 1996, με το αιτιολογικό ότι οι ενάγουσες είχαν παράσχει, πριν από το 1994, τις υπηρεσίες τους ως διερμηνείς έχοντας πλήρη γνώση των συμβάσεων-πλαisiών που είχαν συναφθεί με την ΑΙΙC και ότι το άρθρο 8, τρίτο εδάφιο, της συμβάσεως-πλαisiού του 1994 δεν μπορούσε να συνεπάγεται αποτελέσματα παρά μόνο για τις υπηρεσίες που είχαν παρασχεθεί ύστερα από το 1994. Για την επιστροφή του βάσει της τελευταίας αυτής διατάξεως κοινοτικού φόρου, η Επιτροπή ζήτησε την προσκόμιση αποδείξεων σχετικά με τις καταβολές προς τις ελβετικές δημοσιονομικές αρχές.

Διαδικασία

- 16 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στην Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 9 Δεκεμβρίου 1996, οι ενάγουσες άσκησαν τις υπό κρίση αγωγές περί επιστροφής του κοινοτικού φόρου.
- 17 Στις 22 Μαΐου 1997 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπέβαλε αίτηση παρεμβάσεως υπέρ της ενάγουσας στην υπόθεση T-204/96. Η αίτηση αυτή έγινε δεκτή με διάταξη της 11ης Ιουλίου 1997.

- 18 Με διάταξη της 18ης Νοεμβρίου 1997 αποφασίστηκε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 50 του Κανονισμού Διαδικασίας, η συνεκδίκαση των υποθέσεων Τ-202/96 και Τ-204/96 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και έκδοση κοινής αποφάσεως.
- 19 Μολονότι οι υποθέσεις ανατέθηκαν στο τρίτο τμήμα, στη συνέχεια παραπέμφθηκαν, με απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Φεβρουαρίου 1998, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 14 και 51 του Κανονισμού Διαδικασίας, στο τρίτο πενταμελές τμήμα.
- 20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, το Πρωτοδικείο κάλεσε την Επιτροπή να του προσκομίσει ορισμένα στοιχεία.
- 21 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικά τις θέσεις τους και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαΐου 1998.

Αιτήματα των διαδίκων

- 22 Οι ενάγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να κηρύξει παραδεκτές τις αγωγές·

— να ακυρώσει τις αποφάσεις, αντιστοίχως, της 25ης Σεπτεμβρίου και της 21ης Οκτωβρίου 1996·

- να κηρύξει παράνομη την επιβολή κοινοτικού φόρου στις ενάγουσες και/ή να ακυρώσει το άρθρο 8 της συμβάσεως-πλαισίου·
- να διατάξει την επιστροφή του κοινοτικού φόρου που έχει παρακρατηθεί από την Επιτροπή και/ή καταβληθεί από τις ενάγουσες ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1989 και μέχρι την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως επί της αγωγής, εντόκως προς 8 % ή νομιμοτόκως·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

23 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει τις αγωγές·
- να καταδικάσει τις ενάγουσες στα δικαστικά έξοδα.

24 Η παρεμβαίνουσα στην υπόθεση T-204/96 ζητεί από το Πρωτοδικείο να δεχθεί το αίτημα επιστροφής του κοινοτικού φόρου.

Όσον αφορά τη νομική φύση της εργασιακής σχέσεως των εναγουσών

25 Είναι δεδομένο και δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι οι ενάγουσες, ως πρόσθετοι διεργηνοί οι οποίοι προσλαμβάνονται βάσει συμβάσεων βραχείας διαρκείας οι οποίες ανανεώνονται τακτικά από έτος εις έτος, δεν πρέπει να θεωρούνται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την έννοια του ΚΛΠ (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1985, 43/84, Maag κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2581, σκέψη 23, και 111/84, Cantisani, Συλλογή 1985, σ. 2671, σκέψη 13), αλλά αντισυμβαλλόμενοι συνδεδεμένοι προς την Επι-

τροπή με σχέση ιδιωτικού δικαίου διεπόμενη, δυνάμει του άρθρου 23 των συμβάσεων-πλαisiών, από το βελγικό δίκαιο όσον αφορά οποιοδήποτε ζήτημα το οποίο δεν ρυθμίζεται από τις ατομικές συμβάσεις προσλήψεως και τις συμβάσεις-πλαίσια.

26 Επομένως, οι υπό κρίση αγωγές στηρίζονται σε σύμβαση.

Επί του παραδεκτού

Επί της ενστάσεως αναρμοδιότητας του Πρωτοδικείου

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

27 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των δύο αγωγών στο μέτρο που αυτές αφορούν συμβάσεις οι οποίες συνάφθηκαν πριν από την 1η Αυγούστου 1993 και θα έπρεπε να αποτελέσουν το αντικείμενο χωριστής αγωγής ενώπιον του Δικαστηρίου. Πράγματι, η απόφαση 93/350/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για την τροποποίηση της αποφάσεως 88/591//ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 144, σ. 21, στο εξής: απόφαση του Συμβουλίου), έχει περιορίσει, με το άρθρο της 3, δεύτερο εδάφιο, την αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου όσον αφορά την εκδίκαση αγωγών ασκουμένων, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, από φυσικά πρόσωπα δυνάμει ρήτρων παρέχουσας αρμοδιότητα, μόνο στις διαφορές που έχουν σχέση με την εκτέλεση συμβάσεων συναφθεισών ύστερα από τη θέση της σε ισχύ, την 1η Αυγούστου 1993.

28 Οι ενάγουσες, υποστηριζόμενες, κατ' ουσίαν, από την παρεμβαίνουσα, αντιτείνουν ότι το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο προς εκδίκαση των αγωγών τους, εφόσον αυτές ασκήθηκαν ύστερα από τη θέση σε ισχύ της συμβάσεως-πλαisiού

του 1994 και εφόσον αφορούν μια διαρκή με την Επιτροπή έννομη σχέση συγκαίμενη από πολλές συμβάσεις βραχείας διάρκειας, που δεν θα ήταν ενδεδαιγμένο να ληφθούν υπόψη χωριστά.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 29 Οι υπό κρίση αγωγές θέτουν υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της εισπράξεως του κοινοτικού φόρου που πραγματοποιήθηκε δυνάμει των δύο συμβάσεων-πλαισίων που ίσχυσαν, αντιστοίχως, από το 1989 έως το 1994 και από το 1994 έως το 1998, επί των αμοιβών που η Επιτροπή κατέβαλε στις ενάγουσες σε εκτέλεση διαδοχικών ατομικών συμβάσεων που ήσαν κατ' ουσίαν όμοιες και συνάφθηκαν μετά την 1η Ιανουαρίου 1989.
- 30 Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι σύμφωνη προς την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και προς την ένδικη προστασία των εναγουσών να εκδικάσει το Πρωτοδικείο όλες τις διαφορές, ασχέτως του αν οι ατομικές συμβάσεις προσλήψεως συνάφθηκαν πριν ή μετά τη θέση σε ισχύ της απόφασης του Συμβουλίου (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 1982, 109/81, *Porta κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1982, σ. 2469, σκέψη 10).
- 31 Επομένως, η προταθείσα από την Επιτροπή ένσταση αναρμοδιότητας πρέπει να απορριφθεί.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου που αντλείται από σύγκυση των ενδίκων μέσων

- 32 Η Επιτροπή προσάπτει κατ' ουσίαν στις ενάγουσες ότι παραγνωρίζουν τη θεμελιώδη διάκριση μεταξύ αγωγής εκ συμβάσεως και προσφυγής ακυρώσεως. Ειδικότερα, οι ενάγουσες δεν μπορούν ούτε να χαρακτηρίζουν ως αποφάσεις τις πράξεις της Επιτροπής με τις οποίες περατώθηκε η συμβατικώς επιβαλλομένη προ της ασκήσεως ένδικης προσφυγής διαδικασία ούτε να ζητούν την ακύρωσή τους.

- 33 Οι ενάγουσες αντιτείνουν ότι η διαφορά τους δεν μπορεί να περιοριστεί σε μια ιδιωτικής φύσεως διαφορά εφόσον η Επιτροπή, προβαίνοντας παρανόμως στην είσπραξη του κοινοτικού φόρου, συμπεριφέρθηκε όχι ως αντισυμβαλλόμενος αλλά ως δημόσια αρχή.
- 34 Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί παρά να περιοριστεί στη διαπίστωση ότι οι ενάγουσες, όπως προκύπτει από τα αιτήματά τους, ζητούν, σύμφωνα με τη συμβατική φύση των υπό κρίση διαφορών, να υποχρεώσει την Επιτροπή να τους επιστρέψει τον κοινοτικό φόρο, προβάλλοντας την έλλειψη νομικής βάσεως των διατάξεων των συμβάσεων-πλαισίων σε σχέση με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι κρατήσεις φόρου.
- 35 Επομένως, η ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

Επί των ενστάσεων απαραδέκτου που αντλούνται από την παράβαση των δικονομικών κανόνων

- 36 Η Επιτροπή παρατηρεί, πρώτον, ότι οι ενάγουσες παρέλειψαν, κατά παράβαση του άρθρου 44, παράγραφος 5α, του Κανονισμού Διαδικασίας, να επισυνάψουν στο δικόγραφο τους αντίγραφο όλων των συμβάσεων προσλήψεως που περιλαμβάνουν την περί απονομής αρμοδιότητας ρήτρα.
- 37 Οι ενάγουσες αντιτείνουν ότι έχουν δεόντως καταθέσει, μαζί με το δικόγραφο της αγωγής, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη, τόσο τις ισχύουσες συμβάσεις-πλαίσια όσο και αντίγραφο των συμβάσεών τους προσλήψεως.
- 38 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι ενάγουσες έχουν νομοτύπως επισυνάψει στο δικόγραφο τους αγωγής αντίγραφο της συμβάσεως προσλήψεως που περιέχει

τη ρήτρα διαιτησίας, κατά την έννοια του άρθρου 44, παράγραφος 5α, του Κανονισμού Διαδικασίας, και ότι ουδόλως υποχρεούνταν, λόγω της ουσιαστικής ταυτότητας των διατάξεών τους, να προσκομίσουν όλες τις διαδοχικώς συναφθείσες συμβάσεις προσλήψεως.

39 Δεύτερον, η Επιτροπή προσάπτει στις ενάγουσες ότι δεν προσδιόρισαν επακριβώς το ύψος του κοινοτικού φόρου που εισπράχθηκε επί της αμοιβής τους.

40 Οι ενάγουσες παρατηρούν ότι αμφισβητούν την ίδια την αρχή της επιβολής κοινοτικού φόρου επί της αμοιβής τους και ότι η έλλειψη μνείας του ακριβούς ύψους του ποσού δεν μπορεί να συνεπάγεται το απαράδεκτο των αγωγών τους.

41 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι εγκύρως του έχει ζητηθεί να αποφανθεί τόσο επί της ίδιας αρχής του θεμιτού των εισπράξεων κοινοτικού φόρου που έχει πραγματοποιήσει η Επιτροπή όσο και επί των αιτημάτων επιστροφής. Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι τα εν λόγω αιτήματα αφορούν ποσά τα οποία η ίδια η Επιτροπή έχει παρακρατήσει και των οποίων το ύψος είναι οπωσδήποτε σε θέση να προσδιορίσει.

42 Τρίτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι ενάγουσες ούτε καν προσπάθησαν να υποδείξουν τον κανόνα δικαίου που τους επιτρέπει να αμφισβητούν το άρθρο 8 των δύο ασκουσών επιρροή συμβάσεων-πλαισίων, και τούτο κατά πρόδηλη παράβαση της υποχρεώσεώς τους, σύμφωνα με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, σχετικά με την «συνολτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση».

43 Αντιθέτως, οι ενάγουσες φρονούν ότι έχουν ορθώς εκθέσει τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι κακώς η Επιτροπή εφάρμοσε επ' αυτών το άρθρο 8 των συμβάσεων-πλαισίων.

- 44 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι οι ενάγουσες έχουν σαφώς εκθέσει, επικαλούμενες τις ασκούμενες επιρροή διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, την άποψή τους ότι η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια να προβεί στις επίδικες παρακρατήσεις φόρου.
- 45 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι ενστάσεις απαραδέκτου που αντλούνται από την παράβαση των κανόνων του Κανονισμού Διαδικασίας πρέπει να απορριφθούν.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου που αντλείται από τη συναίνεση των εναγουσών στην είσπραξη του κοινοτικού φόρου

- 46 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι ενάγουσες αποδέχθηκαν την υπαγωγή τους, ύστερα από το 1989, στον κοινοτικό φόρο και ότι τώρα επιχειρούν να πετύχουν την επιστροφή του κοινοτικού φόρου, αφού άφησαν να παρέλθουν αρκετά έτη πριν ασκήσουν την αγωγή τους.
- 47 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι επιβάλλεται να αποφανθεί επί της ενστάσεως αυτής κατά την εξέταση της ουσίας της διαφοράς, της οποίας η εν λόγω ένσταση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος.

Επί της ουσίας

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 48 Οι ενάγουσες, υποστηριζόμενες κατ' ουσίαν από την παρεμβαίνουσα στην υπόθεση Τ-204/96, επισημαίνουν ότι, με βάση το άρθρο 13 του πρωτοκόλλου, το Συμβούλιο προέβλεψε με τον κανονισμό του (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) 260/68,

της 29ης Φεβρουαρίου 1968, περί καθορισμού των όρων και της διαδικασίας επιβολής του φόρου του θεσπισθέντος υπέρ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 115), τις προϋποθέσεις και λοιπές λεπτομέρειες σχετικά με την επιβολή του κοινοτικού φόρου επί των αμοιβών που καταβάλλουν οι Κοινοτόητες στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό τους.

- 49 Δεδομένου ότι οι ανεξάρτητοι διερμηνείς δεν αποτελούν ούτε υπαλλήλους ούτε λοιπό προσωπικό των Κοινοτήτων, κατά την έννοια του ΚΛΠ, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη νομική πλάνη παρακρατώντας τον κοινοτικό φόρο από την αμοιβή τους βάσει του άρθρου 8 των συμβάσεων-πλαισίων, και τούτο ληφθέντος υπόψη ότι οι εν λόγω συμβάσεις συνάφθηκαν με διεθνή ένωση ιδιωτικού δικαίου και διέπονται από το αστικό δίκαιο.
- 50 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι η βάση της υπαγωγής στον κοινοτικό φόρο των ανεξαρτήτων διερμηνέων είναι συμβατική, οπότε, λόγω της αρχής *pacta sunt servanda*, οι ενάγουσες δεν μπορούν να αμφισβητούν, ελλείψει δόλου, πλάνης, εξαναγκασμού ή άλλων παρομοίων περιστάσεων, το θεμιτό των συμβάσεών τους. Εξάλλου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το άρθρο 8 των συμβάσεων-πλαισίων είναι αδιαχώριστο από τις άλλες διατάξεις τους.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 51 Με το άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, του πρωτοκόλλου θεσπίστηκε, υπέρ των Κοινοτήτων, φόρος επί των αμοιβών που οι Κοινοτόητες καταβάλλουν στους υπαλλήλους και λοιπό προσωπικό τους.
- 52 Με βάση τη διάταξη αυτή, το άρθρο 2 του προπαρατεθέντος κανονισμού 260/68 υπάγει σ' αυτόν τον κοινοτικό φόρο τα πρόσωπα που υπόκεινται στον ΚΥΚ ή στο ΚΛΠ, με εξαίρεση τους τοπικούς υπαλλήλους.

- 53 Εφόσον οι ενάγουσες δεν μπορούν, ως ανεξάρτητοι διερμηνείς, να θεωρηθούν ούτε μόνιμοι υπάλληλοι ούτε λοιπό, κατά την έννοια του ΚΑΠ, προσωπικό, η Επιτροπή δεν μπορούσε νομίμως να εισπράττει τον κοινοτικό φόρο επί των αμοιβών που έχει καταβάλει στις ενδιαφερόμενες μετά την 1η Ιανουαρίου 1989.
- 54 Εξάλλου, από την οικονομία του άρθρου 13 του πρωτοκόλλου προκύπτει ότι η υπαγωγή, δυνάμει του πρώτου εδαφίου του, των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού των Κοινοτήτων στον κοινοτικό φόρο, για τις αμοιβές που τους καταβάλλονται από τις Κοινότητες, συνεπάγεται, κατ' ανάγκη, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής, την απαλλαγή των ενδιαφερομένων, για τις ίδιες αυτές αμοιβές, από εσωτερικούς φόρους.
- 55 Η αρχή αυτή διασαφηνίζεται στο άρθρο 2, στοιχείο α', του κανονισμού (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 549/69 του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 1969, περί καθορισμού των κατηγοριών των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους οποίους εφαρμόζονται ορισμένες διατάξεις του πρωτοκόλλου (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 124), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, σύμφωνα με το οποίο μόνο στα υποκείμενα στον ΚΥΚ ή στον ΚΑΠ πρόσωπα εφαρμόζονται οι ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 13, δεύτερο εδάφιο, του πρωτοκόλλου, με εξαίρεση τους τοπικούς υπαλλήλους.
- 56 Επομένως, οι καταβαλλόμενες από την Επιτροπή στις ενάγουσες αμοιβές εμπύπτουν στη δημοσιονομική κυριαρχία των κρατών μελών.
- 57 Στο μέτρο αυτό, η Επιτροπή, προβαίνοντας στις επίδικες εισπράξεις κοινοτικού φόρου, παραγνώρισε επίσης τη δημοσιονομική αρμοδιότητα που έχουν διατηρήσει τα κράτη μέλη.

- 58 Επομένως, πρέπει να γίνουν δεκτά τα αιτήματα των εναγουσών περί επιστροφής, χωρίς να παρίσταται ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι αντιρρήσεις που η Επιτροπή άντλησε από την προβαλλόμενη συγκατάθεση των εναγουσών στην είσπραξη του κοινοτικού φόρου και από το αδιαίρετο των όρων των συμβάσεων-πλαισίων (βλ. ανωτέρω σκέψη 50). Πράγματι, ούτε η βούληση των συμβαλλομένων σε μια σύμβαση ούτε η σταθερότητα αυτής μπορούν εγκύρως να προβάλλονται προς επίτευξη εκτελέσεως ή διατηρήσεως αθεμίτων υποχρεώσεων.
- 59 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι πρέπει να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επιστρέψει στις ενάγουσες τα χαρακτηρισθέντα ως κοινοτικό φόρο ποσά που παρανόμως εισέπραξε επί των καταβαλλομένων μετά την 1η Ιανουαρίου 1989 αμοιβών, πλέον τόκων υπερημερίας, με το ισχύον στο Βέλγιο νόμιμο επιτόκιο, από την ημερομηνία της πρώτης αιτήσεως επιστροφής που υπέβαλε, αντιστοίχως, κάθε μία από τις ενάγουσες (βλ. ανωτέρω σκέψη 13), μέχρις εξοφλήσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 60 Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί, σύμφωνα με τα αιτήματα των εναγουσών, στα δικαστικά έξοδα.
- 61 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παρεμβαίνουσα στην υπόθεση T-204/96, φέρει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα δικά της δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Υποχρεώνει την Επιτροπή να επιστρέψει στις ενάγουσες τα χαρακτηριζόμενα ως κοινοτικός φόρος ποσά που έχει εισπράξει επί των καταβαλλομένων σ' αυτές αμοιβών από την 1η Ιανουαρίου 1989, πλέον τόκων υπερημερίας, με το ισχύον στο Βέλγιο νόμιμο επιτόκιο, από την ημερομηνία της πρώτης αιτήσεως επιστροφής που υποβλήθηκε, αντιστοίχως, από κάθε μία από τις ενάγουσες, μέχρις εξοφλήσεως.
- 2) Απορρίπτει, κατά τα λοιπά, τα αιτήματα των εναγουσών.
- 3) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 4) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα.

Tiili

Briët

Lenaerts

Potocki

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιουλίου 1998.

Ο Γραμματέας

Η Πρόεδρος

H. Jung

V. Tiili